

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/20/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

152/2019. (V. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. január 14-én előterjesztett **panasza alapján elindult eljárást** a 2019. május 9-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján — mivel a rendőrségi adatszolgáltatás alapján a beadványban megjelölt intézkedés nem volt beazonosítható — az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2019.01.14.-én 13:40 kor induló Railjet menetrend szerinti járatával utazott Budapest pályaudvartól G. város állomásig. Az utazása utolsó 20 percében a Készenléti Rendőrség 4 munkatársa hirtelen megjelent körülötte, és német nyelven kérték a személyi iratait. A panaszos mellettem utazó hölgységét is, aki a panaszos munkatársa. Irataikat átadták és ők gyors ellenőrzést végeztek. 10-12 utas bámulta közben őket, akik közül senkit nem érintett ez az intézkedés. Majd miután miután "mindent rendben találtak", mind a 4 egyenruhás elhagyta ezt a vonatrészt. Kellemetlen incidenst nem tudták mire vélni, mivel senki más nem eset át ilyen vizsgálaton. A panaszos számára ez így kellemetlen és sértő volt. Udvarisság legkisebb jele sem volt megfigyelhető, és azt sem sikerült kideríteni, hogy a sok utas közül miért csak minket vizsgáltak át. A 4 intézkedő nem világosította fel őket, hogy miért őket vonták intézkedés alá.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos 2019. január 31-én a beadványát aláírásával is megerősítette és kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. K. S. L. r. alezredes átiratában előadta, hogy a panaszbejelentés alapján kivizsgálást folytatott. A kivizsgálás során megállapításra került, hogy 2019. január 14-én 12:30 óra és 2019. január 15-én 00:30 óra között a * vasúti ellenőrző szolgálat keretében H. L. r. törzsőrmester, B. T. r. őrmester [KR Határrendészeti Igazgatóság Határvadász Bevetési Főosztály * (a továbbiakban: HMEO) járőrei] látott el szolgálatot W.H., L. H.osztrák és V. H. német vendégtisztekkel közösen.

A járőr H. L. r. törzsőrmester vezetésével, a 13:40 órakor B. város, pályaudvartól induló és G. város állomásig közlekedő * menetrendszerinti járatot ellenőrizte 15:00 óráig, amely megfeleltethető az O. úr által említett vonatszerelvénynek.

A rövid határidőre tekintettel 2019. március 25-én telefonon keresztül nyilatkoztatta H. L. r. törzsőrmestert és B.T. r. őrmestert az esettel kapcsolatban. H. törzsőrmester és B. őrmester is úgy emlékeznek, hogy 2019. január hónapban valóban láttak el 3 napon keresztül vasúti ellenőrző szolgálatot egymással, valamint osztrák és német rendőrökkel közösen, de a pontos időpontra nem emlékeznek. Elmondták, hogy egyáltalán nem emlékeznek a panaszosra, vagy a beadványában említett intézkedésre, valamint nem tudják pontosan, hogy az adott napon mennyi és milyen állampolgárságú személyt igazoltattak.

Továbbá elmondták, hogy a vasúti ellenőrző szolgálatellátás során az igazoltatásokat szűrőpróbaszerűen és a mélységi ellenőrzés követelményeit szem előtt tartva szokták végrehajtani, ennek megfelelően nem ellenőrzik az összes vonaton utazó személyt.

Az intézkedések során az arányosság követelményének mindig megfelelnek és a vasúti ellenőrző szolgálat sajátosságaira (menetrend betartása, rövid időkorlát az intézkedések végrehajtására) is figyelemmel vannak.

Az általuk igazoltatott személyek adatait a lekérdező telefonon vagy a KR Ügyelet és Védelmi Szolgálaton keresztül minden esetben ellenőrzik, párhuzamosan a külföldi vendégtisztek is megteszik ezt. Abban a néhány esetben, amikor nincs térerő a magyar eszközökön és kevés az idő az intézkedések végrehajtására, akkor a külföldi kollégák segítségét kérik, mert azok az eszközök az egész vasútvonalon problémamentesen működnek.

A panaszos azt állítja beadványában, hogy a 4 fős járőr csoport német nyelven kérte el a személyi iratait. A H.L. r. törzsőrmester által vezetett járőr csoport létszáma 5 fő (2 fő magyar, 2 fő osztrák, 1 fő német rendőr) volt a kérdéses szolgálatban. H. törzsőrmester és B.őrmester is elmondta, hogy minden esetben magyar nyelven kezdik meg az intézkedést és amennyiben a kommunikáció megkívánja, akkor váltanak át az általuk ismert angol nyelvre, németül nem beszélnek.

A vonatkísérő szolgálatra vonatkozó együttműködési megállapodás alapján a külföldi vendégtisztek a fogadó állam nemzeti joga szerinti intézkedési jogosultsággal rendelkeznek, azonban azokat kizárólag a fogadó állam tisztviselőinek jelenlétében és az ő felügyeletükkel

gyakorolhatják. A német illetve az osztrák kollégák is a hazájuk által megkövetelt ruhanorma szerint öltözködnek, azok a Készenléti Rendőrség egyenruházatától teljesen eltérnek.

Arról az ügyben érintett egyik magyar járőrnek sincs tudomása, hogy a vasúti ellenőrző szolgálatok során az osztrák vagy a német vendégtisztek önállóan igazoltattak volna.

A KR Különleges Szolgálatok Igazgatósága Informatikai Osztály szóbeli tájékoztatása és a Robotzsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer napi beszámoló felülete azt igazolja, hogy 2019. január 14-én 14:40-14:49 óra között H.L.r. törzsőrmester 6 személy (1 fő magyar, 5 fő külföldi) adatait ellenőrizte a lekérdező telefonon keresztül, azonban a panaszos adatai nem szerepelnek a lekérdezett adatok között.

Továbbá ugyanez a rendszer, nemleges választ ad a Testület átiratának 3. kérdésére, miszerint az ügyben indult-e szabálysértési, büntető- vagy közigazgatási eljárás.

A * Zrt tájékoztatása szerint * vonatszerelvényeken nincs elhelyezve kép- és hangrögzítésre alkalmas technikai eszköz, így az esetleges rendőri intézkedésről nem készülhetett hang vagy videofelvétel.

A Testület átiratának 5. kérdésére: H. L. r. törm. elmondta, hogy emlékei szerint a közelmúltban nem kapott bejelentést vagy felkérést esetleges intézkedés végrehajtására vonatkozó szolgálatellátása során.

Közös vonatkísérő szolgálat a határon átnyúló bűnözés, és az illegális migráció elleni hatékony fellépés érdekében kerül végrehajtásra az Ausztria és Németország felé irányuló nemzetközi vasúti közlekedési vonatokon (az Osztrák és Német rendőrség együttműködésével), figyelemmel az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 21/2008. (OT 11.) ORFK utasításra - az Európai Unióba irányuló illegálmigráció útvonalainak rendszeres és visszatérő ellenőrzésének biztosítására, valamint az illegális migráció elleni szűrőháló működtetése céljából.

A külföldi vendégtisztek jelenleg saját országukban teljesítenek szolgálatot, ezért ilyen rövid idő alatt az üggyel kapcsolatban történő meghallgatásuk nem volt lehetséges. Amennyiben meghallgatásuk szükségessé válik a panasz elbírálásával kapcsolatban, akkor hivatalos úton kell kérni az adott ország hatóságától.

Az FRP átiratában foglalt kérdéseket tételesen megválaszolni nem lehetséges, mivel kétséget kizáróan nem lehet megállapítani, hogy X. FIMEO munkatársai vagy a külföldi vendégtisztek részéről történt-e intézkedés Orsós úrral szemben.

2) B. T. r. őrm. jelentésében előadta, hogy az esettel kapcsolatban L. S. r. őrnagy telefonon keresztül nyilatkozta, mely során kérdésére elmondta, hogy arra valóban emlékszik, hogy január hónapban vonatkísérői szolgálatot látott el H. L. r. törm. vezetésével, arra viszont nem emlékszik, hogy melyik napon és milyen időben. Valamint egyáltalán nem emlékszik a panaszosra, vagy a beadványban említett intézkedésre, illetve nem tudja pontosan, hogy az adott napon mennyi és milyen állampolgárságú személyt igazoltatott, továbbá az általa beszélt idegen nyelv kizárólag az angol, németül nem tud.

A vasúti ellenőrző szolgálatellátás során az igazoltatásokat szűrőpróbaszerűen és a mélységi ellenőrzés követelményeit szem előtt tartva szokták végrehajtani. Ennek megfelelően nem

ellenőrizik az összes vonaton utazó személyt. Az intézkedések az arányosság követelményeinek mindig megfelelnek.

Az általuk igazoltatott személyek adatait a lekérdező telefonon vagy a Hungária-közponlon keresztül minden esetben ellenőrizik.

Abban a néhány esetben, amikor nincs térerő a magyar eszközökön és kevés az idő az intézkedések végrehajtására, akkor a külföldi kollégák segítségét szokták kérni, mert azok az eszközök az egész vasútvonalon problémamentesen működnek, azonban a külföldi vendégtisztek minden esetben a magyar rendőrök jelenlétében és felügyeletük alatt intézkednek.

3) A rendőrség megküldte az eligazító lapot annak igazolására, hogy a kérdéses időpontban mely személyek láttak el szolgálatot az adott szakaszon. Ez megegyezik az 1. pontban ismertetett, ezért ennek részletes rögzítésétől a Testület eltekint.

Továbbá a rendőrség megküldte az aznapi jelentést, eszerint hét vonat kísérést hajtottak végre, amely során hat külföldi és négy magyar állampolgárt vontak igazoltatás alá.

4) A rendőrség megküldte továbbá az együttműködési megállapodást a német és az osztrák állam belügyminisztériuma, illetve az ORFK között a közös vasúti Járőrszolgálat végrehajtásáról Magyarországról kiinduló Ausztrián keresztüli és Németországba irányuló vasútvonalakon

Eszerint a résztvevő felek egyetértenek, hogy a közös járőrtevékenységet az a fél irányítja, amelynek a területén a járőrszolgálatot végrehajtják. A rendőrtisztviselőknek be kell tartaniuk a szolgálat helye szerinti szerv utasításait, amely felel a területén végrehajtott feladatok ellátásáért.

A felek úgy gondolják, hogy a másik felek rendőrtisztviselői a tanácsi határozat 19. cikk (1) bekezdése alapján jogosultak azon állam területén, ahol a járőrszolgálatot végzik, a küldő állam nemzeti jogszabályai szerint meghatározott szolgálati lőfegyvert, lőszert és felszerelést maguknál tartani, valamint nemzeti egyenruhát viselni, továbbá felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy kizárólag jogos önvédelem vagy mások védelme esetére lőfegyvert és kényszerítő eszközöket használhassanak.

A rendőrtisztviselők a közös járőrszolgálat keretén belül a tanácsi határozat 17. cikk (2) bekezdése alapján a fogadó állam nemzeti joga szerinti intézkedési jogosultságokkal rendelkeznek. Ezen jogokat azonban kizárólag a fogadó állam tisztviselőinek jelenlétében és az ő felügyeletükkel gyakorolhatják. A küldő fél rendőrtisztviselőinek be kell tartaniuk a fogadó állam nemzeti jogát. A fogadó állam felelősséggel tartozik tevékenységükért.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület először a hatáskörét vizsgálta a panasz kapcsán.

A jelen ügyben felmerült, hogy a panaszolt intézkedést esetlegesen a német, illetve osztrák rendőrök fogatosították, ezért a Testületnek először abban kellett állást foglalnia, hogy ezen személyek által fogatosított intézkedésekre van-e hatásköre, illetve, hogy ezen személyek

intézkedése miatt lehet-e a Testülethez fordulni.

A Testület a fenti kérdésre igenlő választ adott, mivel a rendőrség által megküldött háromoldalú megállapodás szerint a megállapodás alapján Magyarországon szolgálatot teljesítő német, illetve az osztrák rendőrök a tanácsi határozat 19. cikk (1) bekezdése alapján jogosultak azon állam területén, ahol a járőrszolgálatot végzik, a küldő állam nemzeti jogszabályai szerint meghatározott szolgálati lőfegyvert, lőszert és felszerelést maguknál tartani, valamint nemzeti egyenruhát viselni, továbbá felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy kizárólag jogos önvédelem vagy mások védelme esetére lőfegyvert és kényszerítő eszközöket használhassanak.

A rendőrtisztviselők a közös járőrszolgálat keretén belül a tanácsi határozat 17. cikk (2) bekezdése alapján a fogadó állam nemzeti joga szerinti intézkedési jogosultságokkal rendelkeznek. Ezen jogokat azonban kizárólag a fogadó állam tisztviselőinek jelenlétében és az ő felügyeletükkel gyakorolhatják. A küldő fél rendőrtisztviselőinek be kell tartaniuk a fogadó állam nemzeti jogát. A fogadó állam felelősséggel tartozik tevékenységükért.

Mindezek alapján arra jutott a Testület, hogy mivel a külföldi rendőröknek a magyar jog alapján kell eljárniuk, így intézkedésük szerint a magyar jog szerinti jogorvoslatok is igénybe vehetőek, így a panaszost megilleti a Testülethez fordulás lehetősége, és a Testület pedig rendelkezik hatáskörrel az ilyen intézkedés jogszerűségének kérdésében.

2) A Testületnek ezt követően azt kellett megvizsgálnia, hogy volt-e olyan rendőri intézkedés, amelyre lefolytathatta a vizsgálatát.

A Testület eljárását a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt a 92. §-ának (1) bekezdése a következőként szabályozza. „Akinak a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon **rendőri** intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek **az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel**. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz,

sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen ügyben megállapítható, hogy a nyilvántartások nem tartalmaz a panaszos adataira lekérdezést, az intézkedő magyar rendőrök pedig nem emlékeztek az intézkedésre, vagy a panaszosra. A Testület a német, illetve az osztrák rendőröknek a honi belügyminisztériumon keresztüli nyilatkoztatásától eltekintett, mivel ennyi idő távlatából, az intézkedés jellegére, illetve a vonatokon fogatosított ellenőrzések nagy számára tekintettel nem volt a nyilatkozatuktól érdemi információ várható.

A fentiek alapján a panaszos által megjelölt és az Rtv. szerint vizsgálható rendőri intézkedés nem volt beazonosítható, ezért a Testület nem tudott vizsgálatot lefolytatni. Emiatt a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszeljárást megszüntette.

3) Ugyanakkor a Testület a panaszos tájékoztatása végett az alábbiakat rögzíti:

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) az alábbiak szerint rendezi az igazoltatás szabályait: 25. § (1) Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban. (2) Az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és - akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést

tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A rendőrség a mélységi ellenőrzést szűrőpróbaszerűen végzi a személyazonosság megállapításával, a cél az ország területén jogosulatlanul tartózkodó külföldiek kiszűrése.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, illetve az ügyfélforgalom számára nyitott épületben, közlekedési eszközön, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy az ilyen fogatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet. Ugyanakkor egyrészt gyakorlatilag fizikailag megoldhatatlan, hogy az ilyen helyszíneken intézkedésnek ne legyen tanúja, másrészt a panaszosi előadásból nem derül ki az, hogy a panaszos és társa jelezték volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számukra megalázó. Így alapjogsérelmet még beazonosítható rendőri intézkedés esetében sem tudott volna megállapítani a Testület.

IV.

A panaszos által megjelölt és az Rtv. szerint vizsgálható rendőri intézkedés nem volt beazonosítható, ezért a Testület nem tudott vizsgálatot lefolytatni. Emiatt a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszeljárást megszüntette.

Budapest, 2018. május 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület